

Rodinná

záležitost

Jde za svým srdcem.
Netuší, že ztratí víc, než si dokázala představit.

Claire Lynch

Ukázka z knihy:

Občas si Dawn představuje, že má Hazel pravdu, že to dobře dopadne. Možná to Heron pochopí a uvidí v tom šanci najít i pro sebe něco skutečného, něco víc. Protože Dawn mu to chce říct, chce mu vysvětlit, co tohle je a co to není. Vzala si ho, protože se to od ní očekávalo, to je vše. Lidé to dělají pořád, nebylo to špatné, řekne, ale jen stěží je to dokonalé. Oba dva, myslela si vždycky, cítili ve svůj svatební den hlavně úlevu, sdílený pocit, že jejich vztah představuje bezpečné útočiště. Před pěti lety ty šaty a hedvábné květiny znamenaly povolení zapadnout. Hypotéka, dítě, všechny ty věci, kterými člověk zaplňuje dny a roky. Ale Dawn tehdy byla jiný člověk, jen sotva skutečný. Může to říct svému manželovi? Těmito slovy?

Jak mu vysvětlit, že tohle není nic nového, právě naopak? Něco, co v hloubi duše věděla vždycky.

„Absolutní triumf! Claire Lynch, podobně jako skvělá Maggie O'Farrell, umí pozoruhodně zpracovat jak velká témata, tak drobné životní momenty. Jedním slovem dokonalé.“

– Elin Hinderbrand

„Tuhle knihu si ponesu v srdci až do konce života.“

– Barbara Kingsolver

„Dovedně spletená a detailně uchopená historie jedné rodiny, překypující tepem hmatatelného lidství a nabitá moderním poselstvím, před níž nedokážete zavřít oči.“

– Oprah Daily

„Fascinující! Rychlé tempo a strhující děj přináší řadu otázek, například: Co se stane, budeme-li se řídit zákony určenými k útlaku a ne těmi, jež mají chránit?“

– USA Today

„Usmívala jsem se, plakala jsem i zuřila. Z každé stránky tryská soucit, láska, bolest a upřímnost... Až si tenhle román přečtete, uvidíte svět jinýma očima.“

– Emilie Pine

„V tomto silném komorním příběhu vás autorka nutí stát čelem k vlastním předsudkům. Daří se jí to prostřednictvím chytrých a často dojemných příkladů lidského chování, do nichž nenápadně uplétá obtížně uchopitelné pravdy.“

– The Guardian

„Román mě pohltil od první stránky, zejména překvapivé líčení prudérnosti, takzvaně civilizovaného chování a všeho, co zůstalo nevysloveno. Nádherné čtení.“

– Clare Chambers

Rodinná záležitost

Claire Lynch

Rodinná záležitost

Přeložila Alžběta Komrsková

metafora

Copyright © 2025 by Claire Lynch

First published by Chatto & Wyndus in 2025

Translation © Alžběta Komrsková, 2026

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2026

All rights reserved

ISBN 978-80-271-8734-8 (ePub)

ISBN 978-80-271-8733-1 (pdf)

ISBN 978-80-271-3658-2 (print)

proč by nemělo
něco, co jsem vždycky
znala, být tím
nejlepším. miluji
tě od svého
dětství,
už od dob,
kdy byl jeden den
jako druhý, náhodný
růst a vánek, neměnná
láska, sendvič
uprostřed
dne

Z básně „Burákové máslo“, Eileen Myles, 1991

Sbírala jsem houby na samém okraji
hrůzy, ale nenechte se zmást, tohle není ruská
báseň, tohle není někde jinde, ale tady,
naše země se přibližuje své vlastní pravdě
a hrůze, svým vlastním metodám,
jak nechat lidi mizet.

Z básně „Co je tohle za dobu“, Adrienne Rich, 1995

Všem, kteří se snaží ze všech sil.
Víc už dělat nemůžete.

**Červenec
2022**

Nečekaná položka

Pět a půl hodiny poté, co zjistil, že umírá, zajel Heron do svého oblíbeného supermarketu. Vzhledem k absenci alternativy a také proto, že byl čtvrtek, se rozhodl držet své obvyklé rutiny.

Není žádným tajemstvím, že Heron rád chodí nakupovat potraviny ve čtvrtek. Večer, pokud je to možné, nejdříve však pozdě odpoledne. Rodina si ho kvůli tomu dobírá, kvůli jeho absurdní zatvrzelosti.

„Žij taky trochu,“ řekla jeho dcera minulý týden, „běž si nakoupit v pondělí ráno. Jen to zkus.“

Ale čtvrtky jsou klidné a to mu vyhovuje. Čtvrtky jsou rozumné. Heron rád začíná víkend s plnou lednicí, ačkoliv jeho víkendy se teď, popravdě, příliš neliší od zbytku týdne.

Vyjede po eskalátorech a najde malý nákupní vozík. Odjakživa ho považuje za dokonalý kompromis, jelikož velký vozík je poněkud přehnaný, ale košík mu nestačí. Heron je při nakupování ukázněný, každou položku umísťuje do znovupoužitelného sáčku označeného podle kuchyňské skříňky, do které jeho obsah patří. Čisticí prostředky ukládá jinak než chleba. Nespěchá, nezapomene na mléko ani nerozmačká

salát. Heron nepatří k lidem, které rozčiluje, když se čas od času změnění rozmístění regálů. Vlastně si to docela užívá, ten náznak honby za pokladem při hledání marmelády. Kdyby se ho někdo zeptal, nedokázal by říct, proč nakupuje právě tímto způsobem. Ten systém mluví sám za sebe.

Heron dotlačí vozík do nejdlejšího, nejchladnějšího kouta supermarketu. Pro mražené zboží chodí ze zjevných důvodů až na závěr. Dnes ve výrazné odchylce od zaseté rutiny odsune posuvné víko mrazáku, uhladí pytle brambor ve tvaru smajlíků a vlez dovnitř.

Spíše než chlad ho ze všeho nejdříve zaujme zápach. I s otevřeným víkem je vzduch v mrazáku zatuchlý a škrobovitý. Ke svému překvapení zjišťuje, že pultový mrazák je vlastně docela pohodlný, i když mu pod kolena začíná do kalhot prosakovat námraza. Heron si srovná lopatky, natáhne nohy a uvelebí se na usměvavých bramborách. Leží bez hnutí v tlumeném klidu mrazáku a žije.

Heronovi bylo doktorky, mladé ženy, která si navzdory snaze zachovat kamennou tvář nervózně pohrávala s perem, svým způsobem líto. Říct to někomu nahlas přece nemůže být snadné.

„Máme letáčky. Taky existují webové stránky,“ řekla a pak se téměř neznatelně pohnula a dotkla se stolu, aby mu naznačila, že přinejmenším tuhle část má za sebou. Heron příliš rychle vstal, zachytil se bundou o židli a nesmyslně prohlásil: „Je voděodolná.“

A přesto v tom mrazáku nebyla taková zima, jak čekal, anebo tam bylo tak chladno, že už to nedokázal rozeznat, i to byla možnost.

Heron zamžoural skrz zamlžené víko na zářivky a ocelové nosníky stropu supermarketu.

Jsou věci, které teď bude muset udělat. Věci, které bude muset říct. Přiznat.

Dívá se na led, který se rozpouští vedle jeho hlavy a leskne se na vnitřních stěnách mrazáku. Na maniakální úsměvy a prázdné oči bramborových obličejů. Dívá se na ně a je mu prima. Heronovi je tak prima, že by jednoduše mohl zůstat v mrazáku navždy, kdyby jakási žena při pátrání po mraženém hrášku neodsunula víko a nezaječela.

Je zapotřebí tří zaměstnanců supermarketu, aby ho dostali ven. Ukáže se, že je opravdu zmrzlý. Má mokré tělo a kolena ztuhlá a bolavá. Vedoucí to bere s klidem, dokonce optimisticky, když říká: „Dostaneme vás odtamtud, pane, ano?“ a „Máme někomu zavolat?“

Teprve když Heron dorazí domů, pochopí konečně tón jeho hlasu. Klidný, tolerantní – jako by muž ležící v mrazáku byl prostě jednou z věcí, které člověk během pestré kariéry v maloobchodu tak nějak očekává. V tu chvíli Heron pochopí, co vedoucí viděl. Zmateného starce, který to nemá v hlavě v pořádku. Ne tak docela.

Lokální zprávy

Před spaním Heron zavolá z pevné linky své dceři. Když je doma, mobilní telefon používá jen nerad.

„To jsem jen já,“ řekne jako obvykle. Pak se odmlčí a čeká, až řekne „Ahoj, cizince,“ nebo „Dlouho jsme se neslyšeli,“ tak jako každý večer.

Když se Maggie Herona zeptá, jaký měl den, má toho spoustu co říct. Poví jí o mladém páru odnaproti, který vysévá nový trávník, jako by si ani nevšimli zákazu zalévání zahrady hadicí. Detailně jí vypráví o zajímavém rozhlasovém dokumentu o větrných elektrárnách. Slyšela ho?

Neslyšela.

Heron mluví a Maggie pozorně přitakává.

Mhm. Jo. „Zajímavé,“ řekne, nebo „Milé.“

Heron mluví, ale některé věci nezmiňuje. Například nemocnici. Supermarket. Některé věci je lepší opomenout, domnívá se Heron. Prozatím. Kdyby se to pokusil vysvětlit, vyznělo by to špatně. Místo toho se drží bezpečných témat: nového katalogu semínek, který včera přišel. Tři kávy, které na něj čekají na věrnostní kartičce. Maggie poslouchá a čeká na odmlku, pří-

ležitost ukončit hovor slovy: „No, radši už tě nebudu zdržovat. Běž spát.“

Heron ji nechá, je to únik pro oba.

„Ty taky.“

„Tak dobrou. Dobrou noc.“

„Tak sem s tím,“ řekne Conor. „Jaká je nejnovější tisková zpráva ze sousedovy půdní vestavby?“

„Není co hlásit,“ odpoví Maggie svému manželovi. „Dneska je okurková sezóna.“

Nalije dvě sklenice vína vychlazeného z lednice, na čtvrtední večer trochu moc plné. Když jednu podá Conorovi, vidí, že je trochu zklamaný. Heronovy noční telefonáty bývají obvykle vydatným zdrojem historek. Maggie jednou slyšela Conora na večírku, jak s přáteli žertuje, že ví o tchánově problému se mšicemi víc než o politice na Blízkém východě. Věděla, že by se měla smát s ostatními, vidět tu humornou stránku Heronova podivínství. Ale Maggie to nikdy vtipné nepřipadalo. Nevadilo jí, že jí táta říká všechno; vždycky to tak bylo. Všechny ty drobné detaily o jeho dni, jeho myšlenky a teorie. Conor to nedokázal pochopit, nebo možná ani nechtěl. Místo aby se zasmála, Maggie přede všemi prohlásila: „Možná bys měl číst noviny trochu důkladněji, drahoušku,“ a z večírku jeli domů v napjatém tichu.

Když jsou skleničky prázdné, zamknou dům a nakrmí kočku. Conor si nachystá notebook a nabíječku do práce, aby ráno

ušetřil čas. Maggie zkontroluje rozvrh na ledničce, všechno, co budou zítra děti potřebovat. Tomova hokejka, obědy, formulář ohledně Oliiviina školního výletu, který musí Maggie podepsat. Jsou tu různé věci na další den i na ten následující. Je její práce si je pamatovat, i když děti už dávno nejsou mimina, i když je Conor dospělý muž, který je víc než schopný zvládnout i náročnější úkoly než si sám přečíst rozpis rozvozu dětí na kroužky. Přesto to dělá. Stará se, aby všechno šlapalo, jak má.

A stylized, cracked white circular shape, resembling a broken shell or a cracked egg, is centered on a vibrant yellow background. The white shape is composed of several segments separated by deep, jagged cracks. The yellow background has a textured, painterly appearance with visible brushstrokes.

**Červenec
1982**

Dobročinný bazar

Na schodech před farním sálem třesou dvě dospívající dívky plastovým kyblíčkem s drobnými. Mince v něm poskakují a cinkají.

„Vstup dvacet pencí. Děti deset,“ prozpěvují.

Dawn nakoukne do peněženky. Je teprve začátek měsíce, takže je na tom dobře, ale musí s penězi vyjít. Na hlavní třídě otevřeli nový kadeřnický salon a učnice tam po zavírací době stříhají a foukají vlasy zdarma. Pokud tam zajde, může peníze za stříhání odložit na džínovou bundu, kterou viděla v katalogu.

Vidí, že výtěžek z dobročinného bazaru jde na to či ono. Střechu kostela? Malomocné? Nedokáže rozluštit krasopisný nápis přilepený na kyblíčku izolepou. „Je to pro nás!“ vysvětlí skautka, když si všimne, jak mžourá na nápis. „Potřebujeme nový plynový vaříč.“

Dawn jednu z dívek pozná. Chodila do školy s její starší sestrou, kdysi dávno, před pěti minutami. Upustí do kyblíčku mince a dívky jí věnují sladěné kovové úsměvy.

Když byla Dawn malá, babička ji o víkendech brala na dobročinné bazary v lepší čtvrti. Dawn měla ve zvyku koupit si jednu věc na sebe a jednu, kterou si mohla odnést v ruce. Když se zadařilo, obsah její korálkové peněženky vystačil na obojí. Například novou sukni a náramek nebo, při jedné památné příležitosti, téměř nový přšiplášť z PVC a přívěšek na klíče ve tvaru Eiffelovy věže. Cestou domů babička v autobuse klevětila s ženami, které stále nosily jehlice do klobouku, a Dawn se modlila, aby ve škole nikdo nepoznal v jejím novém oblíbeném tričku své vlastní odložené oblečení. Dawn stále ráda jezdila autobusem na druhou stranu města a stále měla zálibu v módě mimo svůj rozpočet. Teď na dobročinné bazary chodila sama, hledala poklady pod hromadami vyřazených kalhot a starých školních uniforem.

Všichni věděli, že ty nejlepší kousky zmizí jako první. Starší ženy s károvanými nákupními vozíky obratně manévrují kolem mladších žen opírajících se o kočárky. Všechny jsou zkušené, vybírají a vyřazují, prohlížíjí štítky a pátrají po značce St Michael, patronovi pevných švů. Dawn se proplétá sálem s úsměvem politika a nikdy neohrne nos nad ušpiněnou halenkou pro případ, že by se její bývalou majitelkou ukázala být žena stojící na druhé straně skládacího stolu. Přejíždí dlaní po dětském oblečení, obnošených džínách, hořčicově žluté bun-

dě s medvídkem Rupertem vyšitým na náprsní kapse. Drží se blízko u stolů, ohmatává rukávy a švy, látky a vzory vzpomínek jiných lidí.

V polovině sálu to Dawn jkonečně najde: dokonalý kousek, který hledala. Zpod úhledné hromady háčkových dětských deček vytáhne svetřík s aranským vzorem v barvě čerstvé smetany. Poslední věc, jakou by si kdokoliv jiný chtěl pořizovat v červenci. Když si ho přiloží k tělu, aby odhadla velikost, žena na druhé straně stolu řekne: „Pětasedmdesát pencí.“ Pak se zasměje a dodá: „Řekla bych si za něj i libru, ale bůhví, co se s ním stane, až ho vyperete.“ Dawn jí poděkuje, hodí mince do vaničky od zmrzliny a naposled se rozhlédne, aby se ujistila, že něco nepřehlédla. Na stůl s veteší už jí dnes nezbyvají síly, ani na boty vytvarované podle chodidel jiných lidí a svázané gumičkami.

Doma ji čekají nejdřív za hodinu, a tak najde stolek s občerstvením, plácne se přes kapsu a koupí si šálek čaje a zákusek. Na druhé straně sálu si dvojice starších žen prohlíží tělové stahovací prádlo a Dawn sleduje, jak ho tahají každá z jedné strany, aby zjistily, jestli ještě zvládne další nasazení.

„Carnaby Street, můžeš puknout závistí,“ prohodí žena u vedlejšího stolu a Dawn vyprskne hlt čaje zpátky do hrnku. Vzhledne a uvidí mladou ženu, jak si přisouvá ke stolu židli a pokládá svůj modrý hrnek s podšálkem přímo vedle Dawnina. Nakloní se k ní a usměje se, jako by nebyly dvě naprosto cizí ženy.

„Nějaké dobré úlovky?“

A najednou si povídají.

O věcech, které si nekoupily, a naopak. Dawn vyloví z nákupní tašky svetřík a nechá ji, aby si ho prohlédla. Ty knoflíky vypadají jako kaštany, napadne ji.

„Ručně pletený.“ Žena uznale přikývne. „Muselo to zabrat celé hodiny.“

„Přesně totéž jsem si říkala taky. Prodala mi ho za necelou libru. Co vy?“

Žena sáhne do proutěného košíku u svých nohou a začne rozbalovat jeden z balíčků v novinovém papíru. Dawn využije příležitosti prohlédnout si ji, odhadnout ji. Jsou přibližně stejně staré. Zdá se vysoká, i když vsedě je to těžké poznat. Trochu nóbl, pomyslí si Dawn, podle toho, jak mluví. Podle toho, s jakou samozřejmostí předpokládá, že si s ní Dawn chce povídat. Dawn by se jí ráda zeptala, odkud má ty náušnice. Balíček je rozbalený, zmačkané noviny rozprostřené po klíně, a žena zvedne z čtyřdílné sady sklenici na šampaňské, malou a mělkou, s jemnou zelenou stopkou. Ženy se společně dívají, jak sklo odráží světlo. Krásná věcička, ale nepraktická.

„Na všechny ty večere, které nikdy nepořádám,“ řekne. „Na zdraví!“

Pozvedne prázdnou sklenku a mluví trochu hlasitěji, než se sluší na koutek s občerstvením na dobročinném bazaru, čímž si vyslouží nesouhlasné mlaskání členek výboru. Když se po nich lidé začnou otáčet, žena se ušklíbne a Dawn zrudne až ke kořínkům vlasů. Chodí sem proto, aby si odpočinula, aby se na pár hodin skryla ve svém starém já. Je překvapivé, že se z dnešního rána stalo malé dobrodružství. Když žena zachytí její pohled, Dawn se cítí jako spolupachatelka, přistižena při

činu, stejně jako kdysi ve škole, ve společnosti někoho odvážnějšího, na samém okraji zábavy, která nebyla tak úplně její. Ženě vůbec nevadilo, že udělala scénu. Jednoduše zabalila sklenici do novin, opatrně ji položila zpátky do košíku a řekla: „Myslím, že už půjdu.“

A Dawn, ke svému překvapení, slyšela samu sebe, jak říká: „Já taky.“

Vlastně se pak nestalo nic důležitého. Ty dvě vyběhly lítačkami z farního sálu, jako by utíkaly z místa bankovní loupeže. A Hazel, která pro ni najednou byla prostě Hazel, se jí představila.

„Hazel znamená oříšková – rodiče mě prý pojmenovali podle barvy vlasů. Nebo očí? Kdo ví. Brácha ale vždycky tvrdil, že poznali, že budu pěkně tvrdý oříšek.“

Zatvářila se naoko uraženě, když se Dawn zasmála a řekla: „To dává smysl. Znáš tě sice teprve pět minut, ale myslím, že má pravdu.“

Byla to dokonalá letní sobota. Vzduch voněl posekanou trávou a někdo už zapaloval gril. Hazel ani na okamžik nezavřela pusu. Vyprávěla Dawn, že se právě přistěhovala do malého bytu hned vedle školy, aby to měla blízko, až začne školní rok.

„Je to teprve moje druhá práce po škole. Ty děti mě sežerou zaživa,“ řekla a doufala, že to vyzní jako vtip. Dawn, která v téhle vesnici žila celý život, se snažila udělat dojem, když se jí

Hazel vyptávala na místní hospody a co se vlastně dá dělat na místě, kde jsou jen samá pole a domy. Domy a pole. Když si na to pak Dawn vzpomene večer v posteli, studem pevně zavře oči a vidí se, jak Hazel s neochvějnou jistotou venkovské myšky tvrdí, že hospoda Horse and Groom je lepší než Plough. Ošije se při vzpomínce, jak se rozvášnila nad tím, že hranolky v Prince's Fish Bar chutnají líp, i když je to dál než do Captain's Chippy. Vybaví si, jak se Hazel zasmála a prohlásila: „Přesně takové tipy jsem potřebovala,“ a Dawn se začervenala znovu a zoufale se pokusila vymyslet něco zajímavějšího, co by mohla říct o své rodné vísce.

„Vlaky do Londýna jezdí pravidelně,“ vyhrkla nakonec, což Hazel rozesmálo ještě víc.

Když dorazily k Dawninu domu, kývla směrem k němu, k jeho břízolitové fasádě a závěsným květináčům, a řekla jen: „Tady bydlím.“

Hazel se usmála, řekla, že bylo skvělé popovídat si s někým, komu není sto ani sedm let. A pak jí rozmáchle zamávala, jako by se Dawn chystala nalodit na dlouhou zaoceánskou plavbu, a ne sejít po betonové cestičce ke svým dveřím.

Věděla, že je měla zmínit, manžela a dítě, kteří na ni čekali uvnitř, svůj skutečný život. Nebyla to lež, opakovala si Dawn, jen pauza, pár hodin, kdy si mohla zase připadat jiným způsobem mladá. Nemyslet na nic než na nakupování, nové přátele a bezstarostné tlachání. Řekne to Hazel příště, pokud ji ještě

někdy uvidí. Dawn za sebou toho dne zavřela dveře a představovala si, jak Hazel odchází z kopečka do středu vesnice, kolem druhé nejlepší hospody a autobusové zastávky. Představovala si, jak prochází poslední uličkou a do schodů ke svému bytečku u školy. Pak napustila kuchyňský dřez studenou vodou a nechala v něm odmočit svůj nový svetřík.

**Srpen
2022**

Odpočinek

Maggie zvedne telefon nad hlavu a vyfotí nebe bez mráčku, jen aby měla důkaz nebo upomínku. Několik vteřin zírá na modrý čtverec a pak ho smaže. Má radost, že se jí poštěstilo a našla volné místo na lavičce vyhřáté poledním sluncem. Je moderní, s rozdělenými područkami, aby se cizí lidé nemuseli navzájem dotýkat lokty. Aby bezdomovci přišli i o tu poslední špetku důstojnosti, možnost se na lavičce vyspat. Jí a pozoruje lidi, kteří spěchají přes náměstí se saláty a zelenými džusy v rukou nebo se sluchátky v uších mluví do prázdna. Je obklopená lidmi s neviditelným posláním, kteří téměř běží a občas při tom poskočí, jako by je poháněla vlastní důležitost a zaneprázdněnost. Polední pauza na oběd byl nápad její šéfky. „Kvůli rovnováze,“ řekla a ještě protivněji dodala: „Odpočinek je péče o sebe, Maggie.“ Jako by byl sendvič na lavičce totéž co týden v lázních. Maggie je k tématu odpočinku skeptická. Má dojem, že je to plýtvání časem, možná dokonce slabost. K podobným myšlenkám je v poslední době náchylná, často přemítá nad tím, že čas plyne až příliš rychle nebo jí úplně dochází. Má pocit, že jí všechno prokluzuje mezi prsty. Když to řekla Conorovi, prohlásil, že je

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Rodinná záležitost.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.